

**Система та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
із зарубіжної літератури,
в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах).
Вчителька Захарова Т.В.**

Згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросчесне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є **формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.**

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основна функція **поточного контролю** – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу. Також звертаємо увагу на важливість урахування мотиваційно-стимулюючої функції поточного оцінювання.

Тематичне оцінювання здійснюватиме на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, не враховуються.

Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів. Семестрове оцінювання для 5- класів здійснюватиме за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учнів щодо оволодіння змістом предмета, уміннями й навичками відповідно до вимог навчальної програми. Формами поточного оцінювання є виконання учнями різних видів усних і письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах тощо.

Оцінювання здійснюється таким чином, щоб за роботу учень міг одержати від 1 балу (за сумлінну роботу, яка не дала задовільного результату) до 12 балів (за бездоганну відповідь або виконану роботу).

**Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-11 класів
із зарубіжної літератури, в тому числі в умовах дистанційного навчання
(у синхронному та асинхронному режимах)**

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учні відтворюють матеріал на елементарному рівні, називаючи окремі літературні факти або явища.
	2	Учні розуміють навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворюють якийсь фрагмент окремим реченням.
	3	Учні сприймають навчальний матеріал, дають відповідь у формі зв'язного висловлювання (з допомогою вчителя).
Середній	4	Учні володіють літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворюють незначну його частину, дають визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	Учні володіють матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою вчителя відтворюють матеріал і наводять приклади з тексту.
	6	Учні володіють матеріалом, відтворюють значну його частину, з допомогою вчителя знаходять потрібні приклади у тексті літературного твору.
Достатній	7	Учні володіють матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводять окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учні володіють матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя виправляють допущені помилки й добирають аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.

	9	Учні володіють матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, систематизують та узагальнюють набуті знання, самостійно виправляють допущені помилки, добирають переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
Високий	10	Учні володіють матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляють початкові творчі здібності, самостійно оцінюють окремі нові літературні явища, знаходять і виправляють допущені помилки, працюють з різними джерелами інформації, систематизують та творчо використовують дібраний матеріал.
	11	Учні на високому рівні володіють матеріалом, вміннями і навичками аналізу художнього твору, висловлюють свої думки, самостійно оцінюють різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них.
	12	Учні вільно володіють матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляють особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, схильність до літературної творчості.

Види робіт із зарубіжної літератури, в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах)

Основними видами класних і домашніх письмових робіт:

- відповідь на поставлене в підручнику або вчителем запитання;
- написання навчальних класних творів;
- виконання самостійних творчих робіт (написання віршів, оповідань, есе; створення проєктів, підготовка доповідей, рефератів тощо);
- тестування та онлайн тестування при дистанційному навчанні;
- складання планів (простих і складних);
- складання таблиць, схем римування, написання конспектів (у старших класах), робота з цитатним матеріалом, з літературними джерелами, додатковою науковою, критичною та словниково-довідковою літературою та інші види робіт, передбачені чинними програмами для базової школи тощо.

Критерії оцінювання та вимоги до виконання письмових робіт

Вимоги до виконання письмових робіт і перевірки зошитів

Загальні вимоги до ведення учнівських зошитів

Правильне, грамотне і охайне виконання письмових завдань привчає учня до систематичної праці, формує повагу до неї, звичку до чистоти, охайності та порядку.

Усі записи в зошитах учні повинні виконувати з дотриманням таких вимог:

- писати охайно, розбірливим почерком, синім чорнилом;
- зберігати поля з зовнішньої сторони;
- вказувати дату виконання роботи;
- вказувати, де виконується робота (класна чи домашня), позначати номер вправи, приклада, задачі;
- креслення виконувати олівцем (у випадку необхідності – із застосуванням лінійки та циркуля), а умовні позначення до них підписувати ручкою;
- дотримуватися абзаців, однакових інтервалів між словами, дописувати кожен рядок до кінця, орієнтуючись на правила переносу, не виходячи за межі рядка;
- якщо потрібно виправити помилку, учень має закреслити неправильно написану літеру чи цифру навкіс і замість неї зверху написати потрібну літеру чи цифру. Якщо треба замінити слово, словосполучення, речення чи приклад у ході виконання роботи, то те, що підлягає зміні, слід охайно закреслити тонкою горизонтальною лінією, а не витирати гумкою, замальовувати коректором чи брати в дужки (дужки є пунктуаційним знаком), і далі написати правильно;
- виправлення (закреслення чи поновлення) написаного робити ручкою, а не олівцем!!!

Загальні вимоги до перевірки письмових робіт

Усі записи, помітки й виправлення в учнівських роботах слід виконувати ручкою з червоним чорнилом.

Виявлені помилки чи неправильно вжите слово вчитель підкреслює або закреслює скісною рисою, надписуючи правильно, і ставить помітку на полях. Виправляти неправильний результат по написаному не дозволяється.

Виявлені помилки позначають так:

орфографічні, пунктуаційні та граматичні помилки на вивчені вже правила підкреслюють горизонтальною рисою й на березі в цьому ж рядку вказують тип помилки (і - орфографічна, v - пунктуаційна, г - граматична), помилки на ще не вивчені правила виправляють, перекреслюючи їх скісною рисою (/) й надписуючи потрібну літеру чи розділовий знак, вказують на березі тип помилки, проте її не враховують при остаточному визначенні оцінки;

лексичні (неточність у слововживанні, тавтологія, росіянізми тощо), стилістичні (стильова невідповідність дібраних мовних засобів, одноманітність дібраних мовних засобів тощо) та змістові

помилки (логічні - втрата послідовності викладу, неправильний поділ тексту на абзаци, фактичні - неправильно вказано дату, власну назву тощо) підкреслюють горизонтальною хвилястою рисою й в цьому ж рядку вказують тип помилки (л - лексична, с - стилістична, з - змістова помилки).

Вимоги до виконання і перевірки письмових робіт з зарубіжної літератури

Основними видами класних і домашніх письмових робіт з зарубіжної літератури є:

- відповідь на поставлене в підручнику або викладачем запитання;
- написання навчальних класних і домашніх творів;
- виконання самостійних творчих робіт (написання віршів, оповідань, есе, створення проєктів, підготовка доповідей, рефератів тощо);
- робота з цитатним матеріалом, з літературними джерелами та інші види робіт, передбачені чинними програмами;
- тестування;
- складання планів (простих і складних);
- складання таблиць, схем римування, партитур, написання конспектів, робота з цитатним матеріалом, з літературними джерелами, додатковою науковою, критичною та словниково-довідковою літературою та інші види робіт, передбачені чинними програмами.

Основними видами класних і домашніх усних робіт із зарубіжної літератури є:

- виразне читання художніх текстів, при дистанційному навчанні – аудіо та відео читання ;
- відповідь на поставлене в підручнику або викладачем запитання;
- складання усних навчальних класних і домашніх творів різних жанрів і обсягу;
- читання напам'ять;
- переказ (докладний і стислий) тощо.

Основними видами контрольних робіт із зарубіжної літератури є:

- тест; при дистанційному навчанні онлайн тести на платформах Classtime. Learningapps. Google-форма. «На Урок» тощо
- відповіді на запитання;
- контрольний літературний диктант;
- анкета головного героя;
- комбінована контрольна робота;
- письмові контрольні твори

Кількість тематичних контрольних робіт із зарубіжної літератури у 5 кл. – 5, у 6 -11 класах - не менше шести на рік .

Кількість контрольних творів із зарубіжної літератури визначається за класами:

6-11 класи - один контрольний твір на семестр

Кількість і призначення учнівських зошитів

Вимоги до оформлення учнівських зошитів

Кількість робочих зошитів – по одному в кожному класі (у них учні виконують класні та домашні роботи). Для контрольних робіт використовують 1 окремий зошит. Оцінку за ведення зошита виставляють окремою колонкою в журналі раз на місяць і **враховують як поточну до найближчої тематичної.**

Виставляючи оцінку за ведення зошита з літератури, слід враховувати такі критерії:

- наявність різних видів робіт;
- грамотність (якість виконання робіт);
- охайність;
- уміння правильно оформляти роботи (дотримання вимог орфографічного режиму).

Орфографічний режим

1. Записи в зошиті виконують кульковою ручкою з синім чорнилом чи його відтінками (для оформлення таблиць, схем тощо можна використовувати простий олівець).
2. Між класною й домашньою роботою пропускають два рядки (між видами робіт, що входять до складу класної чи домашньої роботи, рядків не пропускають).
3. Дату класної, домашньої чи контрольної роботи з літератури у 5-9 записують так: у першому рядку дату записують словами, а в другому – вид роботи (класна, домашня чи контрольна), наприклад:
Перше жовтня
Класна робота
4. Після заголовків, назв видів робіт, підпису зошита крапку не ставлять.

5. Зразок підпису зошита:

Зошит
для робіт із зарубіжної літератури
учня 5 класу
Первомайського ліцею №3 «Успіх»

Для виконання основних видів класних і домашніх письмових робіт із зарубіжної літератури в учнів має бути по одному зошиту .

Для контрольних робіт із зарубіжної літератури використовують по одному зошиту.

Для навчальних і контрольних видів письмових робіт використовують зошити в лінію (з позначеним берегом) на 18 або 24 сторінки (у 10-11 класах зошит для навчальних робіт може бути більшим за обсягом).

Зошити для контрольних робіт мають зберігатися протягом навчального року.

Порядок перевірки письмових робіт

Зошити для навчальних класних і домашніх робіт перевіряють:

у 5 класах-перевірка кожної роботи,

у 6 класах - двічі на тиждень;

у 7-9 класах - 2-3 рази на місяць;

у 10-11 класах - двічі на місяць.

Оцінки за ведення зошитів із зарубіжної літератури виставляють один раз на місяць окремою колонкою в журналі і враховують як поточну до найближчої тематичної атестації.

Виставляючи оцінку за ведення зошита з мови чи літератури, слід враховувати такі **критерії**: наявність різних видів робіт; грамотність (якість виконання робіт); охайність; уміння правильно оформляти роботи (дотримання вимог орфографічного режиму).

Виставляючи оцінку за ведення зошита з зарубіжної літератури, викладач обов'язково перевіряє кілька робіт з метою виставлення аргументованої, об'єктивної оцінки, але кількість цих робіт визначає на власний розсуд (але не менше двох на місяць).

Ведення зошитів з зарубіжної літератури оцінюється оцінкою від 1 до 12 балів.

Записи в зошиті виконують кульковою ручкою з синім чорнилом чи його відтінками .

Між класною та домашньою роботою пропускають два рядки (між видами робіт, що входять до складу класної чи домашньої роботи, рядків не пропускають).

Дату класної, домашньої чи контрольної роботи з зарубіжної літератури записують так: в першому рядку дату записують словами, а в другому – вид роботи (класна, домашня чи контрольна). У зошитах із зарубіжної літератури в 10-11 класах можливим є й інше оформлення: в першому рядку записують вид роботи, а на полі цього ж рядка зазначають дату цифрами.

У зошитах для контрольних робіт із зарубіжної літератури записується дата й тема, у межах якої виконується контрольна робота.

Після заголовків, назв видів робіт, підпису зошита крапку не ставлять.

Пам'ятка з вивчення стану ведення учнівських зошитів в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах)

1. Наявність зошитів у всіх учнів класу.
2. Якість підпису зошитів. Дотримання єдиних вимог.
3. Обсяг роботи (зіставлення зробленого на уроці і вдома).
4. Характер письмових робіт (репродуктивний, творчий).
5. Рівень диференціації навчальної діяльності учнів.
6. Рівень навчальних досягнень учнів (визначається в основному за зошитами для контрольних робіт).
7. Якість виконання практичної частини навчальних програм.
8. Систематичність та якість виконання домашніх завдань.
9. Перевірка зошитів учителями (періодичність перевірки відповідно до вимог МОН України, якість перевірки, характер оцінки письмових робіт, дотримання критеріїв оцінювання).
10. Ефективність роботи над помилками (методи виправлення, наявність системи роботи над помилками).
11. Культура ведення, каліграфія.
12. На основі чого виставляються оцінки за зошити в журнал теоретичного навчання.

Відповідність оцінок за письмові роботи в журналі оцінкам у зошитах.

Пам'ятка перевірки ведення зошитів

№	Зміст роботи
1	Назва предмета
	· Клас
	· Кількість зошитів
2	· Кількість учнів у групі(класі)
	Дотримання єдиного мовного режиму:
	· Підпис
	· Зовнішній вигляд
· Культура ведення (додержання полів, назва робіт, дата, наявність схем, підкреслень, чистота виконання)	

	Наявність робочих зошитів та зошита для контрольних робіт
3	Зміст робіт, відповідність їх вимогам програми
	· Різноманітність видів робіт
	· Рівень складності робіт
4	Обсяг і характер робіт:
	· Кількість сторінок у класній та у домашній роботі
	· Робіт за зразком (класних і домашніх)
	· Кількість творчих робіт (класних і домашніх)
	Кількість самостійних робіт (класних і домашніх)
5	Система письмових робіт (класних і домашніх):
	· Всього робіт
	Співвідношення за обсягом між домашніми і класними роботами
	· Систематичність ведення письмових робіт (на уроках і вдома)
6	Наявність диференційованого та індивідуального підходів
7	Система роботи над помилками, грамотність
8	Оцінювання письмових робіт, відповідність оцінок нормам
9	Робота викладача з зошитами (система перевірки, якість перевірки, методи ви-правлення помилок, зразки та записи викладача)
10	Виставка зошитів
11	Дозування домашніх завдань, їх диференціація
12	Висновки і пропозиції

ВИДИ ПОМИЛОК У ПИСЬМОВІЙ РОБОТІ

З (змістові)	Не розкрито тему переказуваного тексту. Нечітко передано головну думку тексту. Додано щось зайве. Про щось сказано недостатньо. Порушено послідовність викладу.
Л (лексичні)	Слово вжите в невласливому йому значенні. Невиправдано повторюється слово або спільнокореневі слова. Вжите російське слово замість українського. Вжите зайве слово.
Г (граматичні)	Ужите неправильно утворене слово. Використане перекручене або спотворене слово. Слова неправильно поєднані між собою. Неправильно побудоване речення.
І (орфографічні)	Слово записане з порушенням правил щодо написання літер, які позначають ненаголошені голосні звуки, приголосні звуки, що уподібнюються, неправильно вжито м'який знак або апостроф і т.ін.
V (пунктуаційні)	Неправильно розставлені розділові знаки.

Критерії оцінювання письмових робіт (творів та переказів)

Рівні	Бали	ПОМИЛКИ за зміст (З)	Грамотність	
			I + V	Л + Г + Ст.
I	1	Окремі речення	15 — 16, >	9 — 10
	2	Окремі фрагменти	13 — 14	
	3	Менше ½ норми	11 — 12	
II	4	7	9 — 10	7 — 8
	5	6	7 — 8	
	6	5	5 — 6	
III	7	4	4	5 — 6
	8	3	3	
	9	2	1 + 1 (негр.)	
IV	10	1	1	3
	11	—	1 (негр.)	2
	12	—	—	1

Негрубі помилки, повторювані й однотипні.

У підрахунку помилок:

2 негрубі вважати за одну помилку;

повторювані — за одну;

однотипні — на одне правило, але в різних словах — різні помилки;

5 виправлень — 1 помилка.

План — не враховується.

Для творів. Якщо обсяг твору значно перевищує середній, то + 1 бал (або — 1 бал).

Оцінюючи письмові роботи (перекази, твори), враховують наявність:

1) орфографічних та пунктуаційних помилок, які підраховуються сумарно, без диференціації (перша позиція);

2) лексичних, граматичних і стилістичних помилок (друга позиція).

Загальну оцінку за мовне оформлення (МО) виводять таким чином:

до бала за орфографію та пунктуацію додають бал, якого заслуговує робота за кількістю лексичних, граматичних і стилістичних помилок, одержана сума ділиться на 2: $МО = \frac{3 + 5 : 8 \text{ б.}}{2} = 8$

б. $I + V$ $L + Г + Ст.$

Під час виведення єдиної оцінки за письмову роботу до кількості балів, набраних за зміст переказу чи твору, додається кількість балів за мовне оформлення і їхня сума ділиться на 2:

$3 + 2 : 9 \text{ б.}$ $МО = \frac{4 + 6 : 7 \text{ б.}}{2} = 8 \text{ б.}$

При цьому якщо частка не є цілим числом, вона заокруглюється в бік більшого числа.

Остаточний вигляд запису: $3 + 2 : 9 \text{ б.}$ $МО = \frac{3 + 5 : 8 \text{ б.}}{2} = 9 \text{ б.}$

ації змісту освіти.

Основними видами класних і домашніх усних робіт із зарубіжної літератури в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах), є:

- виразне читання художніх текстів (при дистанційному навчанні – аудіо, відео);
- відповідь на поставлене в підручнику або вчителем запитання;
- складання усних навчальних класних і домашніх творів різних жанрів і обсягу;
- читання напам'ять;
- переказ (докладний і стислий) тощо.

Розвиток мовлення, контрольні роботи.

Види робіт із розвитку мовлення:

- складання оповідання (казки) за прислів'ям;
- добір прислів'їв, крилатих виразів, фразеологічних зворотів, що виражають головну ідею твору;
- введення власних описів в інтер'єр, портрет, пейзаж у вже існуючому творі;
- усний переказ оповідання, епізоду твору;
- твір-характеристика персонажа;
- написання асоціативного етюдю, викликаного певним художнім образом;
- написання вітального слова на честь літературного героя, автора тощо;
- твір-опис за картиною;
- складання тез літературно-критичної статті (параграфа підручника);
- підготовка проекту (з можливим використанням мультимедійних технологій) – індивідуального чи колективного – з метою представлення життєвого і творчого шляху, естетичних уподобань письменника тощо;
- складання анкети головного героя, цитатних характеристик, конспекту, рецензії, анотації;
- написання реферату;
- ідейно-художній аналіз поетичного чи прозового твору;
- написання листа авторові улюбленої книжки;
- інсценізація твору (конкурс на кращу інсценізацію уривка твору) тощо.

Види контрольних робіт:

- тест; онлайн тести при дистанційному навчанні;
- відповіді на запитання;
- контрольний літературний диктант;
- анкета головного героя;
- комбінована контрольна робота ;
- письмові контрольні твори.

Формувальне оцінювання на уроках зарубіжної літератури в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах) .

Навчання й оцінювання – нероздільні процеси. Педагогічне оцінювання є одним із найважливіших елементів сучасного навчального процесу. Від правильної організації оцінювання більшою мірою залежить ефективність управління навчальним процесом. Формувальне оцінювання – це цілеспрямований неперервний процес спостереження за навчанням учнів; воно є необхідною умовою інтерактивного навчання, у процесі якого формується культура спільного обговорення у класі, розвиваються навички критичного і творчого мислення, а також формується середовище, що заохочує учнів запитувати. Формувальне оцінювання підтримує впевненість учнів у тому, що кожен із них здатен покращити свої результати, оскільки учням наводяться приклади того, що від них очікують. На уроках зарубіжної літератури активно застосуватиме методики формувального оцінювання, як один із ключових чинників якісної освіти.

Техніки формувального оцінювання на уроках зарубіжної літератури для вимірювання навчальних досягнень учнів

<p>Однохвилинне есе</p>	<p>Техніка, яка використовується з метою представлення учнями зворотного зв'язку про вивчене з теми. Для написання есе вчитель може поставити такі запитання: Що найголовніше ти дізнався сьогодні? Які питання залишилися для тебе незрозумілими?</p>
<p>Індекс-картки для узагальнення або запитань</p>	<p>Учитель періодично роздає учням картки із завданнями, зображеними з обох боків (почергово перевертаючи певним боком): 1: Назвіть основні ідеї вивченого матеріалу, узагальніть їх. 2: Визначте, що з вивченого ви недостатньо зрозуміли. Сформулюйте свої запитання</p>
<p>Сигнали рукою</p>	<p>Учитель просить учнів показувати сигнали, що позначають розуміння або нерозуміння матеріалу (у ході пояснення понять, принципів, процесу тощо). Попередньо потрібно домовитися з учнями про використання таких сигналів: – Я розумію _____ і можу пояснити (великий палець руки спрямовано вгору). – Я все ще не розумію _____ (великий палець руки спрямовано в сторону). – Я не зовсім упевнений у _____ (помахати рукою). Після ознайомлення із сигналами учитель опитує учнів кожної групи: Що саме Ви не зрозуміли? У чому відчуваєте невпевненість? Що ви зрозуміли й можете пояснити? За результатами отриманих відповідей учитель приймає рішення про повторне вивчення, закріплення теми або продовження вивчення тем за програмою</p>
<p>Світлофор</p>	<p>У кожного учня є картки трьох кольорів світлофора. Учитель просить учнів показувати карткою відповідного кольору розуміння (зелений), неповне розуміння (жовтий), нерозуміння (червоний) матеріалу. Після сигналу учитель з'ясовує: що зрозуміли? Що не зрозуміли?</p>
<p>Вимірювання температури</p>	<p>Метод використовують для виявлення того, наскільки учні правильно виконують завдання. Для цього діяльність учнів призупиняється запитанням: «Що ми робимо?». Відповідь на поставлене запитання – демонстрація розуміння завдання або процесу його виконання. У разі роботи в парах або групах учитель просить пару або групу продемонструвати процес виконання завдання. Інші спостерігають</p>
<p>Мовні зразки (підказки)</p>	<p>Учитель періодично дає учням мовні зразки (вислови, підказки), які допомагають будувати відповідь. Наприклад: Основною ідеєю (принципом, процесом) є _____, тому що _____</p>
<p>Трихвилинна пауза</p>	<p>Учитель надає учням трихвилинну паузу, яка дає можливість учням обдумувати поняття, ідеї уроку, пов'язати з попереднім матеріалом, знаннями, досвідом, а також визначитися із незрозумілими моментами.</p>

	<p>Я змінив/змінила своє ставлення до....</p> <p>Я дізнався/дізналася більше про....</p> <p>Я здивувався/здивувалася тому, що ...</p> <p>Я відчув/відчула...</p> <p>Я ставився/ставилася до ...</p>
<p>Дві зірки й побажання</p> <p>(взаємооцінювання)</p>	<p>Застосовується для оцінювання творчих робіт учнів, творів, есе. Учителю пропонується перевірити роботу однокласника. Коли учні коментують роботи один одного, вони не виставляють оцінки, а вказують на два позитивні моменти – «дві зірки» – і на один момент, який потребує доопрацювання – «побажання»</p>
<p>Техніка «Тижневий звіт»</p>	<p>У кінці навчального тижня кожному учневі пропонується дати відповіді на запитання «Чому я навчився за тиждень?», «Що для мене залишилося нез'ясованим?», «Які запитання я б поставив учням, якби був учителем?» тощо</p>

Зворотний зв'язок має бути чітким, зрозумілим, своєчасним, відбуватися в атмосфері доброзичливості і взаємоповаги. Зворотний зв'язок є позитивним. Позитивно налаштований учитель пропонує учневі допомогу у виконанні завдання. Чим більше інформації отримує вчитель про те, що учні знають, як міркують, що вчать і як, тим більше має можливостей для корегування процесу. Розглядають ще групові форми оцінювання та вимірювання навчальних результатів за допомогою портфоліо.

Забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання - дія алгоритму організації формульованого оцінювання. Щоб знання ставало інструментом, учень має з ним працювати: застосовувати, шукати умови й межі застосування, перетворювати, розширювати, доповнювати, знаходити нові зв'язки і співвідношення тощо. Це забезпечується різноманіттям прийомів, форм і методів роботи з навчальним матеріалом.

Знання й розуміння учнями критеріїв оцінювання. Укладання критеріїв спільно з учнями сприяє позитивному ставленню до процесу оцінювання.

Можливість і вміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія). Учні мають учитися самооцінюванню та взаємооцінюванню для того, щоб бачити мету навчання й досягати успіху. Для самостійного оцінювання та взаємооцінювання можна використовувати різні форми карт, таблиці .

Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання- етап організації формульованого оцінювання .Формульоване оцінювання уможливує відстеження вчителем процесу просування учня до навчальних цілей, корегування навчального процесу на ранніх етапах, а учневі – усвідомлення більш високої відповідальності за самоосвіту.

Правила перевірки контрольних письмових творів із зарубіжної літератури в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах)

За наявності у творі більше п'яти поправок оцінка знижується на бал.

Оцінка за контрольний твір є середнім арифметичним за зміст і грамотність.

Орієнтовний обсяг письмового твору

Клас	Кількість сторінок
5	0,5-1,0
6	1,0 – 1,5
7	1,5-2,0
8	2,0-2,5
9	2,5-3,0
10	3,0-3,5
11	3,5-4,0

Вимоги до написання творів

5 клас.

Серед умінь і навичок, які повинен набути учень п'ятого класу на уроках зарубіжної літератури, особливу увагу приділяють умінню усно та письмово переказувати текст (докладно, стисло, вибірково), встановлювати зв'язки між подіями твору,

характеризувати персонажів (головних і другорядних) на основі їхніх вчинків, знаходити в тексті зображувальні та виражальні засоби мови, пояснювати їхню художню роль. Написання твору дає змогу розвивати ці навички, працювати послідовно, поступово ускладнюючи вид завдання. Теми, які пропонуються у п'ятому класі,

враховують саме послідовність набуття навичок аналізу художнього твору: від власне переказу окремих епізодів до їх порівняння, аналізу зв'язків, характеристики героїв, художніх засобів виразності.

6 клас.

У шостому класі на уроках зарубіжної літератури вдосконалюються вміння письмово переказувати докладно, вибірково і стисло невеликі за обсягом епічні твори або фрагменти з них, зокрема фрагменти з елементами опису (пейзажу, інтер'єру, портрета). У творах учні повинні продемонструвати знання сюжету, основних образів та ідеї художнього твору, вміння виділяти у творі ключові епізоди та встановлювати зв'язки між ними, характеризувати та порівнювати героїв твору, їхні чесноти, цінності та почуття. Як вид письмової роботи у шостому класі пропонується і складання плану (простого і складного) характеристики героя, твору роздуму про героя.

7 клас.

У сьомому класі на уроках зарубіжної літератури вдосконалюються вміння розрізняти й оцінювати риси літературних героїв, висловлювати власну думку про них, давати письмово розгорнуту відповідь на поставлене питання. Учні вчаться визначати ідейнохудожню роль елементів сюжету (експозиції, зав'язки, кульмінації, розв'язки) та засобів художньої виразності (тропів) у творі. Особлива увага приділяється характеристиці та порівнянню тематики й проблематики, сюжету і героїв різних творів. Як вид письмової роботи у сьомому класі пропонується і складання складного плану характеристики образів, роздуму над проблемами, порушеними у художньому творі. Основним жанром твору у сьомому класі стає твір-роздум. Теми, які пропонуються у сьомому класі, зорієнтовані на розкриття ідейного змісту та проблематики художнього твору, формування навичок самостійного аналізу.

8 клас.

У восьмому класі на уроках зарубіжної літератури вдосконалюються навички аналізу твору: визначення ідейно-художньої ролі елементів сюжету, композиції, пейзажу, авторської характеристики героя, його вчинків, портрета. Учні вчаться розрізняти, оцінювати конфлікти і чинники духовного життя літературних героїв. Як вид письмової роботи у восьмому класі пропонується і складання плану власного усного або письмового висловлювання. Жанри і характер учнівських письмових робіт урізноманітнюються: твір роздум про художній твір, відгук, анотація. Теми, які пропонуються у восьмому класі, зорієнтовані на розкриття конфліктів, складності духовного життя літературних героїв.

9 клас.

Вдосконалюються навички оцінювання конфліктів, героїв, проблематики, сюжету, композиції програмових творів. Учні вчаться визначати систему образів твору, аналізувати мистецьке явище в єдності змісту і форми, мотивувати свою оцінку прочитаних творів. Письмові роботи, які пропонуються учням для виконання, різні за обсягом, характером і жанром: твір-роздум, твір-мініатюра, відповідь на проблемне питання, есе, тези до усного виступу з проблем твору.

10 клас.

Вдосконалюються навички критичного аналізу програмових творів, їх проблематики, сюжету, системи образів, виразально-зображувальних засобів. Учні вчаться аналізувати поведінку і вчинки героїв твору, їхні уявлення про сенс життя, розкривати етико психологічні колізії, виявляти авторську оцінку героїв і подій твору, характеризувати концепцію та найважливіші особливості поезики художнього твору. На рівні окремих образів, сюжетів, тем, проблематики, поезики, літературно естетичних систем учні порівнюють твори, які належать до різних національно-культурних традицій.

Особлива увага приділяється написанню робіт, різних за обсягом, характером і жанром.

11 клас.

Вдосконалюються навички критичного оцінювання художнього твору з точки зору єдності змісту і форми. Учні вчаться розгорнуто пояснювати внутрішній світ героя в єдності його світоглядних та ціннісних чинників, обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів, порівнювати твори, які належать до різних національно-культурних традицій.

Вимоги до оцінювання творів та контрольних творів

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Оцінювання навчальних досягнень учнів	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних і пунктуаційних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних, стилістичних
Початковий	1	Побудованому тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи	15-16 і більше	9-10
	2	Побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики і граматична будова мовлення	13-14	

	3	Слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності висловлювання, потребує збагачення та урізноманітнення лексики й граматична будова висловлювання	11-12	
Середній	4	Висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується певною завершеністю, зв'язністю; розкриття теми має бути повнішим, ґрунтовнішим і послідовнішим; чіткіше мають розрізнятися основна та другорядна інформація; потребує урізноманітнення добір слів, більше має використовуватися авторська лексика	9-10	7-8
	5	За обсягом робота наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразнена основна думка, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим	7-8	
	6	За обсягом висловлювання сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але учневі ще слід працювати над умінням самостійно формулювати судження, належно їх аргументувати, точніше добирати слова й синтаксичні конструкції	5-6	

Достатній	7	Самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, вдало добирає лексичні засоби, але ще має вдосконалювати вміння чітко висвітлювати тему, послідовно її викладати, належно аргументувати основну думку	4	5-6
	8	Самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлювання, загалом ґрунтовно висвітлює тему, добирає переконливі аргументи на їх користь, проте ще має працювати над урізноманітненням словника, граматичного та стилістичного оформлення роботи	3	
	9	Самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, але має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати	1+1 (негруба)	
Високий	10	Самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему, робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності й виразності тексту	1	3
	11	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання; аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві	1 (негруба)	2

		проблеми; робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю		
	12	Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю	–	1

Виразне читання та відечитання напам'ять в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах)

1. Відтворення емоційної насиченості твору (внутрішнє «бачення», робота творчої уяви читця – особливо поетичного тексту).
2. Розуміння ідейно-художнього смислу, а не лише фактичного змісту тексту.
3. Вміння висловити своє особисте ставлення, передати зміст і настрій слухачам.

Критерії оцінювання виразного читання напам'ять художніх творів

Рівні навчальних досягнень		Критерії оцінювання
Початковий	1	Учень монотонно читає напам'ять лише окремі фрази художнього тексту.
	2	Учень невиразно читає напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору.
	3	Учень читає напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних мовленнєвих помилок.
Середній	4	При читанні напам'ять твору учень допускає значну кількість помилок різного характеру.
	5	Учень читає вивчений напам'ять твір зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки мовлення.
	6	Учень читає напам'ять художній твір з окремими орфоепічними та змістовими огріхами.
Достатній	7	При читанні напам'ять твору учень правильно, чітко передає зміст твору, але виконує його невиразно, монотонно.
	8	Вивчений напам'ять твір учень читає з окремими декламаційними огріхами.
	9	Учень виразно читає напам'ять вивчений твір, але час від часу допускає змістові неточності.
Високий	10	Учень виразно, без помилок та неточностей, декламує твір напам'ять.
	11	Вивчений напам'ять твір учень декламує, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до прочитаного.
	12	Читання напам'ять твору учнем відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Учень виявляє особисте ставлення до прочитаного, може сформулювати і висловити своє «надзавдання» (мету) читання твору.

Тематичне оцінювання визначає рівень навчальних досягнень з певної літературної теми (частини теми, сукупності тем). Тематичний бал виставляють за результатами поточного оцінювання, враховуючи всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. **Тематичний бал не підлягає коригуванню** (повторне тематичне оцінювання не проводиться і оцінка за повторне тематичне оцінювання не виставляється).

Якщо учень (учениця) був(ла) відсутній(я) на уроках протягом вивчення теми, не виконував(ла) вимоги навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється **н/а** (не атестований(а)).

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок і має бути наближеним до середнього арифметичного від суми балів тематичного оцінювання літературних знань.

Наприклад, за відсутності 1 тематичної оцінки (учень був не атестований (н\а) з поважної причини) семестровий бал має виставлятися на підставі наявних тематичних оцінок **на користь дитини, з урахуванням самостійного засвоєння нею матеріалу попередньої теми**, за яку виставлено «н/а».

Якщо учень з поважної причини був відсутній на шкільних заняттях більше половини навчального часу в семестрі і має лише 1 тематичну оцінку або не має тематичних оцінок взагалі, такий учень не може бути атестований за семестр.

Критерії оцінювання творчих відеороликів, презентацій, проєктів в тому числі в умовах дистанційного навчання (у синхронному та асинхронному режимах)

	Відмінно	Добре	Потребує покращення	Не завершено
Зміст роботи	Робота цікава для учнів, відповідає поставленій темі та меті. Чітко сформульовані висновки. Відсутні стилістичні та граматичні помилки. Дотримані правила академічної доброчесності	Нечітко сформульована тема та мета. Дослідження ґрунтується на твердженні або спростуванні 1-2 гіпотез. Приклади частково ілюструють висновки, до яких дійшли учні. Дотримані правила академічної доброчесності	Не сформульована мета дослідження. Не вдало підібрані ілюстрації (невідповідні, нечіткі). Поручена логіка викладення матеріалу. Дотримані правила академічної доброчесності	Проєкт не висвітлює тему та мету роботи. Мають місце фактичні помилки. Робота побудована нелогічно, багата неточностей. Дотримані правила академічної доброчесності
Оформлення	Інформація логічно розташована. Ілюстрації підібрані відповідно до мети роботи, відредаговані, вдало розташовані, допомагають розкрити зміст роботи. Гармонійно поєднані кольори, аудіо ефекти та ін..	В роботі наявні ілюстрації, які допомагають розкрити тему роботи. Відсутні аудіо ефекти. Робота переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття.	В роботі мало ілюстрацій, або ж вона переобтяжена матеріалом. Не продумане розміщення слайдів, або ж порушена логічна послідовність.	Відсутні аудіо ефекти. Нечіткі, розмиті зображення. Відсутнє естетично правильне оформлення.
Групова робота	При виконанні роботи спостерігається злагодженість, взаємоповага, однакова активність усіх учасників	При виконанні роботи учні виявляли взаємоповагу	Між членами групи відсутня налагоджена співпраця	Між членами групи взагалі відсутня співпраця

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів (НУШ) із зарубіжної літератури (для оформлення свідоцв досягнень учнів 5-6 класів)

Зарубіжна література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння
	Сприймає письмові тексти / Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо
	Загальна оцінка результатів навчання**